

Her testin ilk sayfasının üstünde yer alan karekodlar, soruların video çözümüne ulaşılmasını sağlamaktadır. Google Play veya Appstore mağazalarından "dijitalim" test uygulamasını indirerek soruların video çözümlerine ve sıralamanıza ulaşabilirsiniz. Öğretmenler "dijitalim" uygulamasıyla testlerin altında yer alan mobil optikleri okutarak tüm öğrencilerinin sonucuna ulaşabilir.

YENİ MÜFREDATA UYGUN

TAM HÜCRELEME SİSTEMİ

AKILLI TAHTAYA UYUMLU

Bilgi Hazinesi

Bu bölümde ilgili kazanımın konu özeti yer almaktadır.

LGS Soruları

Bu bölüm 8. sınıf kitaplarında yer alır. İşlenen ünitelerle ilgili LGS'de çıkmış soruları içerir.

Uygulama

Yalnızca anlatılan konuyu içeren uygulama, o konuyu kavramanızı sağlayacaktır.

Kavrama Testi

Yalnızca anlatılan konuyu içeren konuyu pekiştirmenizi sağlayacaktır.

TÜRKÇE - 1

PISA TIMSS

Bu sayfalarda PISA ve TIMSS çıkan sorulara benzer sorulara yer almaktadır.

Kazanım Değerlendirme Sınavı

Fasikülün bitirdiği tarihe kadar işlenen konulardan oluşan bir deneme sınavıdır.

Analiz Sentez Testi

Kazanımla ilgili mantık/muhakeme gerektiren sorular içerir. Bu testteki soruların zorluk düzeyi, kavrama testinden daha yüksektir.

Fasikül Tarama Testi/Analizi

Fasikülden yer alan tüm üniteleri içermektedir. Konuların tekrar edilip eksikliklerin görülmesini sağlayacaktır.

Yazılı Sınavları

Okulda uygulanacak yazılı sınavlar ile aynı konuları kapsayan bu bölüm okuldaki başarınızı artıracaktır.

Ünite Değerlendirme Testi/Analizi

Her ünitenin sonunda yer alan ünite değerlendirme testleri, tüm ünitelerdeki kazanımları gördüklerinizi ve eksikliklerinizi belirlemeniz için yol gösterecektir.

6

BİLGİ HAZİNE
SAYISI

16

UYGULAMA
SAYISI

241

SORU SAYISI

7. Sınıf

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayımlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

010720 – B1

ISBN: 978-605-7585-08-0

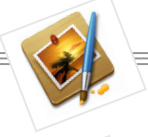
Genel Yayın Yönetmeni
S. AKGÜL

Yazarlar
Asilhan KARAASLAN / Ahmet Ayhan DURSUN / Selim AKGÜL

Editör
Önder YILMAZ

Dizgi
Son Viraj Dizgi Birimi

Basım Yeri

www.dijitalim.com.tr

“Dijitalim” öğrenci veya öğretmen uygulamasını indirerek
bütün soruların video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

www.dijitalim.com.tr

DİJİTAL EĞİTİM PORTALIMIZA GİRİNİZ.

ÖĞRETMEN ÜYELİĞİ SEÇİMİ İLE SİSTEME ÜYELİK FORMUNU DOLDURUNUZ.
SİSTEME GİRİŞ YAPARAK DİJİTAL İÇERİKLERİMİZİ İSTEDİĞİNİZ YERE
İNDİREBİLİRSİNİZ. İNTERNETE BAĞLI OLSUN VEYA OLMASIN DİLEDİĞİNİZ
PLATFORMLARDA İÇERİKLERİMİZİ KULLANABİLİRSİNİZ.

Test ve deneme oluşturmak için
70.000 soruluk
“SORU HAVUZU” muzdan
yararlanabilirsiniz.

AKILLI TAHTAYA
UYUMLU

TAMAMEN ÜCRETSİZ İÇERİK

Konu Anlatımları
Benzer Sorular
Online Testler
Online Denemeler

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler, Kıymetli Öğretmenlerimiz,

Son Viraj Yayınları olarak hedefi yüksek olan öğrencilere rehber olmak ve onların başarı seviyesini yükseltmek için yola çıktık. Değişen sınav sistemiyle birlikte ortaya çıkan yeni nesil sorularla kitaplarımızı oluşturarak sizleri bu sınavlara en iyi şekilde hazırlamayı istiyoruz.

Kitaplarımızı hazırlarken Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yayımlanan öğretim programlarındaki kazanımları esas alıyoruz. Soruları bu kazanımlar çerçevesinde hazırlıyor, tüm kazanımlara kitaplarımızda yer veriyoruz. Bunu yaparken kazanımların dışına asla çıkmıyoruz. Testleri mantık, muhakeme, analiz, sentez gerektiren sorularla oluşturuyoruz. Yeni nesil olarak adlandırılan bu tip sorularla öğrencilerimizin analitik düşünerek bilgilerini günlük hayata aktarabilmelerini amaçlıyoruz.

Bloom taksonomisine uygun olarak “tam öğrenme” modeliyle hazırladığımız özet konu anlatım, uygulama, kavrama, analiz-sentez, ünite değerlendirme testi ve analiziyle oluşturduğumuz “Drift Serisi” öğrencilerimizi bilgi düzeyinden sentez düzeyine çıkarıyor. Kolaydan zora şeklinde hazırlanan bu testler sayesinde başarı basamaklarını kolaylıkla aşacağınızı düşünüyoruz.

Tamamını zorluk derecesi yüksek yeni nesil sorularla oluşturduğumuz “Formula-1” serisi ile öğrencilerimiz tüm soru tipleriyle karşılaşacak ve soruları kolay şekilde çözenin yollarını öğrenecektir.

Ünite değerlendirme testleri şeklinde hazırladığımız “OFF-ROAD Serisi” ile son tekrarı da yaparak öğrencilerimizi hedeflerine bir adım daha yaklaştırıyoruz. Deneme sınavlarıyla da sizleri sınav seviyesinden daha üst seviyelere taşıyarak sınavlarda karşılaşacağınız hiçbir soru karşısında zorlanmadan başarılı sonuçlar elde edeceğinizi düşünüyoruz.

Tüm ürünlerimizdeki soruların video çözümlerini yaparak öğrencilerimizin çözemediği sorularla ilgili anında dönüt sağlıyoruz. “Dijitalimöğrenci” uygulamasından veya www.dijitalim.com.tr adresinden soru çözümlerine veya konu anlatım videolarına ulaşabilirsiniz.

Son Viraj Yayınları ile çıktığınız bu yolculukta hedefinize ulaşmanızı diliyor, size bu yolda rehberlik yapmaktan onur duyuyoruz.

Genel Yayın Yönetmeni

İçindekiler

1. ÜNİTE

KELİMENİN ANLAMI VE YORUMU

Gerçek, Mecaz, Terim Anlamlı Kelimeler / Kelimeler Arası Anlam İlişkileri	7
Deyimler, Atasözleri, İkilemeler, Söz Öbekleri.....	15
Söz Sanatları	23
1. Ünite Değerlendirme Testi.....	31
1. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	35

2. ÜNİTE

CÜMLENİN ANLAMI VE YORUMU

Eş ve Yakın Anlamlı Cümleler / Cümle Tamamlama / Cümle Oluşturma.....	39
Cümleler Arası Anlam İlişkileri.....	47
Cümlede Kavramlar ve Duygular.....	55
2. Ünite Değerlendirme Testi.....	63
2. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	67
1. Fasikül Tarama Testi	69
1. Fasikül Tarama Testi Analizi	75
TIMSS-PISA	77
Cevap Anahtarı	79

1. ÜNİTE

Kelimenin Anlamı ve Yorumu

Gerçek, Mecaz, Terim Anlamlı Kelimeler
Kelimeler Arası Anlam İlişkileri

Deyimler, Atasözleri, İkilemeler, Söz Öbekleri

Söz Sanatları

Ünite Değerlendirme Testi

Ünite Değerlendirme Testi Analizi

KAZANIMLAR

7.3.5. Baęlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

7.3.6. Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.

7.3.8. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.

7.4.7. Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.

7.4.9. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.

Bilgi Hazinem

➔ **Gerçek Anlam:** Bir kelimenin söylendiğinde akla gelen ilk anlamına denir.

▶ Annemin yaptığı tatlı çok güzel olmuş.

➔ **Mecaz Anlam:** Kelimenin gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamdır.

▶ Küçük çocuk çok tatlıydı.

➔ **Terim Anlam:** Bir bilim, kültür, sanat, spor vb. alanlara ait kavramları karşılamak için kullanılan kelimelerdir.

▶ açı (matematik)

▶ kafiye (edebiyat)

▶ korner (spor)

Kelimeler Arası Anlam İlişkileri

➔ **Eş Anlamlı Kelimeler (Anlamdaş):** Yazılışları farklı olup anlamları aynı olan kelimelere eş anlamlı (anlamdaş) kelimeler denir.

▶ Hediye-armağan

➔ **Eş Sesli (Sesteş) Kelimeler:** Yazılışları aynı, anlamları farklı kelimelere denir.

▶ Çayı yeni demledim, içer misin?

▶ Köyün ortasından akan çayın çağlayan sesi beni dinlendiriyor.

➔ **Yakın Anlamlı Kelimeler:** Yazılışları ve okunuşları farklı olan, anlamdaş gibi görüldüğü hâlde birbirinin yerini tamamen tutamayan yani aralarında anlam ayrıntısı bulunan kelimelerdir.

▶ saçmak-dağıtmak

➔ **Zıt Anlamlı Kelimeler:** Anlamca birbirinin karşıtı olan kelimelerdir.

▶ siyah-beyaz

➔ **Çok Anlamlı Kelimeler:** Bir kelime, temel anlamını kaybetmeden, temel anlamıyla ilişkili olarak yeni anlamlar kazanabilir. Bu tür kelimelere çok anlamlı kelimeler denir.

"Gömlek" kelimesi aşağıda belirtilen anlamlarda kullanılmaktadır:

• Vücudun üst kısmına giyilen kollu veya yakalı giysi.

▶ Gömleğime yağ damlattım.

• Yağlı güreşte ve karakucakta güreşçiler arasındaki teknik, güç ve ağırlık farkını belirten ölçü.

▶ Bu güreşçi, öncekinden bir gömlek daha iyi.

• Ciltli ya da karton kapaklı kitaplarda, cildin ya da kapağın üzerine geçirilen koruyucu ve genel olarak ilgi çekici kâğıt kap.

▶ Bu değerli kitaba mavi bir gömlek yapalım.

➔ **Somut ve Soyut Anlamlı Kelimeler:** Duyu organlarının herhangi biriyle algılanan kelimeler somut, algılanamayanlar ise soyut anlamlıdır.

▶ Sevgi (soyut)

▶ Ağaç (somut)

➔ **Yabancı Kelimelerin Türkçe Karşılığı:** Bazı yabancı kelimelerin Türkçe karşılığı varken yabancı kelimenin kullanımı tercih edilmektedir. Ancak bu kelimelerin Türkçe karşılığı kullanılmalıdır.

➔ **office:** İngilizce "büro" olarak kullanılan kelimenin Türkçe karşılığı "iş yeri"dir.

➔ **absürt:** Fransızca "saçma, zırva, anlamsız" kelimesinin dilimizde zaten "saçma, anlamsız" karşılığı var.

➔ **branç:** İngilizcede "sabahla öğle arasında yenen ve her iki öğün yerine geçen yemek" anlamındadır. Dilimizdeki karşılığı "kuşluk yemeği"dir.

BENİM
NOTLARIM

A. Aşağıda verilen kelimelerin farklı anlamlarıyla kuracağınız cümleleri kutucuklara yazınız. Cümle içinde kullandığınız kelimelerin anlam ilgisini kutucuklara yazınız.

kır

kaz

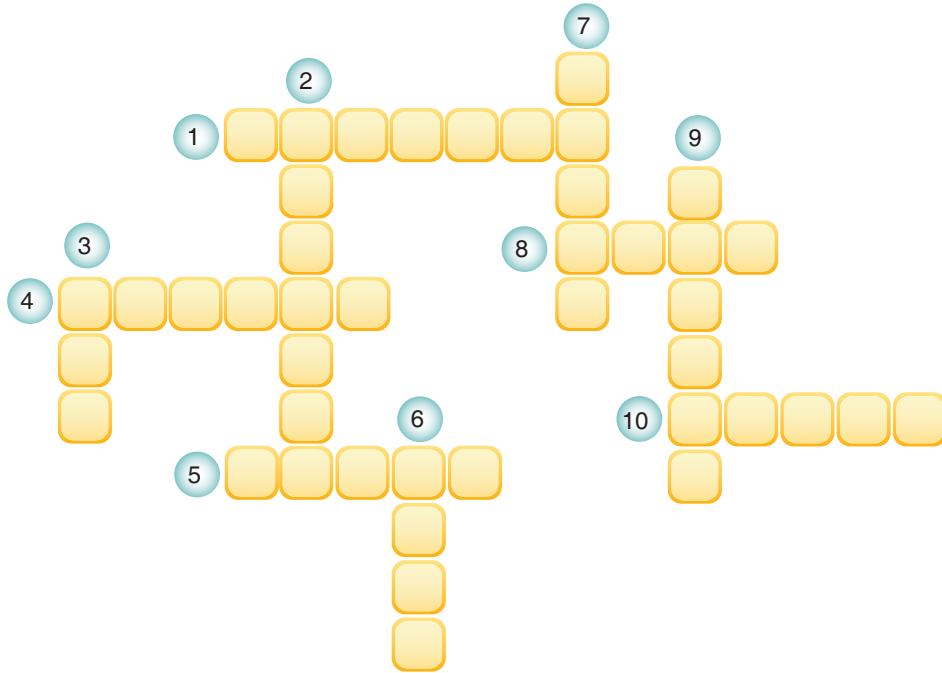
bağ

yaş

B. Aşağıda verilen kelimelerin eş ya da yakın anlamlarıyla bulmacayı çözelim.

- İdare 1   Talebe 2   Duygu 3   Özlem 4   Dil 5
Yüzyıl 6   Olanak 7   Gaye 8   Anne 9   Ayrıntı 10

1.

Yazılışları aynı anlamları farklı olan kelimelere eş sesli (sesteş) kelimeler denir.

Bu açıklamaya göre hangi öğrenci, içerisinde eş sesli kelime geçen bir cümle örneği vermemiştir?

A)

Bu yaz bizim bahçede de çiçekler açacak.

B)

Yağmur nedeniyle çayın iki tarafında taşkınlar oluştu.

C)

Kaptan karanın görüldüğünü haber verdi.

D)

Dışarıdan gelen sese kulak verdi.

2. • Gece, fırtınada zarar görmesin diye gemiyi iskeleye sıkı sıkıya bağladı.
• Onların yaptığı hatalar beni bağlamaz, diyerek kapıyı çarpıp çıktı.
• Yaranın üzerini oksijenli suyla temizledikten sonra temiz bir bezle bağladılar.
• Aylardır peşinden koştuğu işleri bugün nihayet bir sözleşmeye bağladı.

'Bağlamak' kelimesi yukarıdaki cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

İPUCU

» Bir kelimenin gerçek anlamda kullanılıp kullanılmadığını anlayabilmemiz için tek başına söylendiğinde bizde çağrıştırdığı anlamına bakmamız gerekir. Kelime, aklımıza gelen ilk anlamında kullanılmışsa gerçek anlamda kullanılmış demektir. Ayrıca bu anlam sözlükte ilk sırada yer alır.

3 ve 4. soruları aşağıdaki cümleyle göre cevaplayınız.

Gerçek sanatçı; halktan kopmayan, halkının yaşantısını, özlem ve duygularını eserlerinde dile getirendir.

3. Bu cümlede geçen aşağıdaki kelimelerden hangisinin kökü eş seslidir?

- A) Gerçek B) Özlem
C) Duygu D) Yaşantı

4. Cümlede geçen bazı kelimelerin eş anlamları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

	Cümledeki Eş Anlam
Hakikat	
Hasret	
Yapıt	
His	

Tablodaki boşluklara yazılacak kelimeler aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

- A) Doğru, ayrılık, kitap, duygu
B) Gerçek, özlem, eser, duygu
C) Ayrılık, özlem, yayın, içten geçirilen
D) Aynısı, kitap, eser, içtenlik

5. Bir kelimenin söylendiğinde aklımıza gelen ilk anlamına ya da sözlükte geçen ilk anlamına gerçek anlam denir.

Buna göre,

- I. Bu telaşlar arasında çok kere akşam yemeği hazırlamaya vakit bulamazdı.
II. İhtiyar adam, bazen kızıp köpürüyor, bazen de bu olanlara tahammül edemeyeceğini söylüyordu.
III. Çocuğun günden güne süzüldüğü ve eridiği apaçık ortadaydı.
IV. Biraz sakinleştikten sonra yumuşak bir bakışla kafasını kaldırdı.

cümlelerinden hangisinde altı çizili kelime gerçek anlamlıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

Test - 1

6. Mevsim sonbahar. Kestel tepesinden bir sürü geminin yüzmekte olduğu denize ve batmakta olan akşam güneşinin aydınlattığı İsveç sahiline bakıyoruz. Ardımızdaki siper dik bir yamaçla sonlanıyor. Orada koskoca ağaçlar var, sararmış yaprakları dallardan dökülmekte. Ta aşağıda etrafı tahta çitlerle çevrili evler görünüyor. İşte onların da ardında, bir nöbetçinin nöbet tuttuğu yer oldukça ürkütücü ama ondan da ürkütücü olan penceresi demir parmaklı bir hücre...

Metinde geçen kelimelerle ilgili,

- I. "Siper" kelimesi terim anlamdadır.
II. "Aydınlattığı" kelimesi mecaz anlamlıdır.
III. "Penceresi" kelimesi gerçek anlamlıdır.
IV. "Var" kelimesi eş sesli bir kelimedir.

İfadelerinden hangisi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

7.

1.	önder	–	lider
2.	hürmet	–	hizmet
3.	yurt	–	vatan
4.	örnek	–	misal

Numaralanmış kelime çiftlerinden hangisinde eş anlam ilgisi yoktur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

8. Anlamları birbirine yakın olan ve aralarında derece farkı bulunan kelimelere "yakın anlamlı kelimeler" denir.

Bu açıklamaya göre,

- I. Eleştirmek çok kolaydır ama elini taşın altına koymaya geldi mi herkes kaçır.
II. Bir dargın bir barışık olduğum çocukluk arkadaşımın bu konuda beni desteklemesi gururumu okşadı.
III. Çocuk annesinin yaptığı hiçbir yemeği beğenmiyor, her şeye burun kıvrıyor.
IV. Bu konuda bize neden küstüğünü bir türlü anlamlandıramadık.

cümlelerinin hangilerindeki altı çizili kelimeler yakın anlamlıdır?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve III. D) II ve IV.

İPUCU

» Kelimelerin mecaz anlamda kullanılabilmesi için gerçek anlamından tamamen koparak yeni ve farklı bir anlamda kullanılması gerekir. Gerçek anlamıyla bağlantı kurulabiliyorsa mecaz anlamda kullanılmış sayılmaz.

9. Onun fikirlerinde ve duygularında hiçbir şey değişmemişti. Bu gidişten o da memnun değil, ne bu yaşayış tarzını ne evlerine giren insanları o da beğenmiyordu. Ne çare ki iş çıkırından çıkmış, karısına olan zaafı yüzünden veya daha başka sebeplerden kendini bir kere bu korkunç akıntıya kaptırmıştı. Bu savunmalar, bu düşünlülüğe bir mazeret göstermekten başka bir şey değildir.

Bu metinde aşağıdaki sözcüklerden hangisinin zıt anlamlısı vardır?

- A) değişmişti B) beğeniyordu
C) geliş D) sevimli

10. Bu seyahat, artık yolculuktan usandıığım bir zamana rastlamış olmakla beraber beni, atlı karıncaya binmiş bir bayram çocuğu gibi eğlendiriyordu. Tren, son derece güzel bir dekor arasından akıp giderken kah makinistin omuz başından önümüzdeki yola, kah arkaya geçerek akşam ışıkları ile sararıp kızaran ovalara bakıyordum. Yeni bir icat, yalnız manzaraları ve hayatı değiştirmekle kalmıyor; duygularımıza, dünyayı görüş tarzımıza da tesir ediyor.

Metinde geçen kelimelerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Dilimizde Türkçe karşılığı olan yabancı kelime kullanılmıştır.
B) "İnmek" kelimesinin zıt anlamı metinde vardır.
C) "Yakışmak" kelimesinin yakın anlamlısı vardır.
D) Somut ve soyut anlamlı kelime kullanılmıştır.

1. Reşat Nuri Güntekin 25 Kasım 1889'da İstanbul'da dünyaya geldi. Babasının askerî doktor olmasından dolayı, eğitimine hep farklı şehirlerde devam etti. Çanakkale'deki evlerinde, babasının kütüphanesinde vakit geçiren Reşat Nuri, bu dönemde yazarlığa heves etmeye başladı. Çanakkale'den sonra İzmir, İzmir'den sonra İstanbul'da Saint Joseph Lisesinde eğitim gördü. Yükseköğrenimini ise Darülfünun Edebiyat Şubesinde tamamladı. İlk olarak 1917 yılında "Eski Ahbap" adlı uzun hikâye ile kariyerine başlayan Güntekin'e asıl ününü getiren eseri "Çalıkuşu" adlı romanıdır.

Metinde geçen altı çizili ifadelerin yerine sırasıyla,

- I. ilgi duymak - meslek yaşamı
- II. son vermek - tecrübe
- III. meslek yaşamı - son vermek
- IV. tecrübe - ilgi duymak

ifadelerinden hangisi getirilebilir?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

2. Eş sesli kelimelerin söylenişleri aynı olmakla birlikte anlamları birbirinden farklıdır. Bu kelimeler arasında ses benzerliğinin dışında hiçbir bağ yoktur. Sesteşlik, bir isimle fiil arasında da olabilir. Örneğin "Yüz yıl geçti ama hâlâ aynıyız." cümlesi ile "Artık seninle uğraşmaktan yıldıım." cümlesinde "yıl" kelimesi isim ve fiil olarak kullanılmıştır.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde sesteş bir kelime I. cümlede isim, II. cümlede fiil olarak kullanılmıştır?

- A) I. cümle: Bana bir daha el şakası yapma.
II. cümle: El ne derse desin, sen yolundan dönme.
- B) I. cümle: Kır bahçesinde güzel bir düğün yaptılar.
II. cümle: Kapıyı açamıyorsan kilidi kır.
- C) I. cümle: Küçük bir çayın kenarında soluklandık.
II. cümle: Çayın demini alması için biraz bekleriz.
- D) I. cümle: Bu arabanın tavanının boyası çok soluk.
II. cümle: Hafta sonu ailecek bir soluk alalım istedik.

İPUCU

» Yakın anlamlı kelimelerle eş anlamlı kelimeleri birbirine karıştırmamak gerekir. Eş anlamlı kelimeler birbirinin yerine kullanıldığında anlamda hiçbir değişme olmaz. Yakın anlamlı kelimeler anlam olarak birbirine benzese de tamamen aynı değildir, bundan dolayı birbirinin yerine kullanıldığında anlam daralması ya da farklılaşması olur.

3. Bir bilim sanat ya da meslek dalıyla ilgili kelimelerin kazandığı özel anlama terim anlam denir.

Buna göre,

- I. Şairin iç dünyası, deneyimleri, düşünceleri şiire yansiyabilir. Bundan dolayı şairin hayatını ve dünya görüşünü bilmek, onun şiirini yorumlamamıza yardımcı olur.
- II. Manzumeler, genellikle didaktik (öğretici) metinlerdir. Kullanılan kelimeler genellikle gerçek anlamıyla kullanılır. Şiirlerde ise coşku ve heyecan yaratma amaçlanır, kelimeler genellikle yan ve mecaz anlamda kullanılır.
- III. İslamiyet öncesi dönemde ortaya çıkan ve daha sonra da sözlü ve yazılı bir şekilde gelişimini sürdüren, olay anlatımına bağlı, genellikle savaş ve kahramanlık konulu uzun şiirler de vardır.
- IV. Şiirde egemen olan ana duyguya tema denir. Bu soyut temanın kişi, zaman ve yer bakımından sınırlandırılıp somutlaştırılması sonucunda konu ortaya çıkar. Başka bir deyişle konu, temanın somutlaşmış şeklidir.

metinlerinin hangisinde terim anlamı kelime kullanılmamıştır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

4. Sevindiğin anda üzülürsün
Sonbahar uğultusu duymamışsın ki
İçinden bir gemi kalkıp gitmemiş
Uzak yalnızlık limanlarına
Aykırı bir yolcuyum dünya geniş
Büyük bir kulak çınlıyor içimdeki
Çetrefil yolculuğum kesinleşmiş
Sakın başka bir şey getirme aklına
Aysel git başımdan ben sana göre değilim

Bu şiirdeki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başı boş
B) Alışılmışın dışında
C) Ortama uygun
D) Başı bozuk

5 ve 6. soruları metne göre cevaplayınız.

Toplumlar varlıklarını sürdürebilmek için tarihin çok erken dönemlerinden beri kendilerine çeşitli alanlarda frekanslar açarak bir nevi **motivasyon** kanalları açmıştır. Özellikle din-toplum ilişkisini referans alan bu yaşam destek ünitesi olarak ifade ettiğim durum hem bireylerin hem de bireylerin oluşturduğu toplumların günlük hayatlarını düzenleyen yasalar hâlini almıştır. Dünya üzerinde yaşayan toplulukların birçoğunun mitolojik anlatılarla başlayan bir ortaya çıkış hikâyesi ve sonrasında zamana yayılan ve tecrübelerle dayanarak inşa edilmiş kalıp düşünceleri vardır. Bu yapı, inanç sistemini de içine alan bir özellik arz ettiği için bazı düşüncelerin zamanla evrilerek yanlış bir algı yarattığını ve bu yanlış algıyla uygulamaya konulduğunu gözlemlemek mümkündür. Tüm düşünce tarihini ve çarpık bir şekilde gelişmiş anlayışları ortaya koymak çok uzun soluklu bir çalışmayı gerektirmektedir. Bu nedenle bu yazıda toplum içinde yer alan kadın – erkek algısının eşitsizliğinden bahsetmek isterim. Anadolu coğrafyasının tamamını gezmiş birisi olarak yerleşik toplumumuzun iliklerine kadar işlediğini gözlemlediğim düşünce tarzı, erkeğin hâl ve tavırlarında taşıdığı sorumluluk ve mesuliyetin kadınlara göre daha esnek bir kabulle uygulanıyor olmasıdır. Bu durum, kadın ve erkeğin birçok konuda eşit olmadığı düşüncesine hizmet ederek erkeği daha rahat, kadını ise daha rahatsız bir yaşam sürmeye mecbur bırakmıştır maalesef. Oysa olması gereken düşünce, kadın ve erkeğin her durumda eşit olduğu ve bir kadın hangi nedenlerden dolayı iyi - kötü sayılıyorsa bir erkek de aynı nedenlerden dolayı iyi - kötü sayılır şeklinde olmalıdır.

5. Metinde pembe renkle yazılmış olan yabancı kelimenin yerine Türkçe karşılık olarak dilimizdeki hangi kelime kullanılmalıdır?

- A) kararsızlık   B) karamsarlık   C) durağanlaştırma   D) güdülenme

6. Metinde geçen kelimelerin anlam özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) “Evrilmek” kelimesi “bir biçimden başka bir biçime doğal olarak dönmek” anlamında kullanılmıştır.
B) “İyi ve kötü” kelimeleri birbirinin zıddı olan kelimelerdir.
C) “Düşünce” kelimesi soyut anlamlı bir kelimedir.
D) “Tecrübe” kelimesinin eş anlamı “çeviri” dir.

7. I. İlkokuldayken hiç zorlanmadığım ve en çok sevdiğim ders matematikti.
II. Ülkemizin her yerinde cep telefonu kullanımı gün geçtikçe artıyor.
III. Yaramaz çocuk, trendeki acil durum butonuna basınca yüreğimiz ağızımıza geldi.
IV. Sabah saatlerinde ilçede meydana gelen yer sarımsı, büyük bir paniğe neden oldu.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde dilimizde Türkçe karşılığı olan yabancı bir kelime kullanılmıştır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

İPUCU

- » Olumsuzluk zıt anlam değildir. Zıt anlam sorularını çözerken buna dikkat etmek gerekir. Çeldirici şıklara mutlaka olumsuz kelimeler eklenir. Örneğin, “gelmek” kelimesinin zıddı “gelmemek” değil “gitmek”tir.

İPUCU

» Bir bilim, sanat ya da meslek dalının ismi terim anlam olarak kabul edilmez. Bu alanlara özgü kullanılan özel kelimeler varsa bunlar terim anlam kabul edilir. Örneğin "matematik" terim değildir ama "üslü sayılar" terimdir".

1. Yüzümüzün istemsiz hareketleri, gizlice düşündüğümüzü ele verip çevremizdekilere karşı bize ihanet eder.

Bu cümledeki altı çizili kelimenin cümleye kattığı anlam, aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Bilinçli, isteyerek
B) Kendiliğinden, istemeyerek
C) Zorlukla
D) Üzülerek

2. • İş yerindeki sorumsuz davranışları ve amirlerine itaatsizliği yüzünden güzelim işinden oldu.
• Büyük uğraşlar sonucunda aldığı kazak bir yıkamadan sonra maalesef üzerine olmuyor.
• Bu mevsimde sadece çağlalar olur, kirazların olmasına daha çok var.
• Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olmak herhâlde tam da bu olsa gerek.

"Olmak" kelimesi yukarıdaki cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

3. Aile, doğa, iyi ve güzel gibi temel kavramlar çocuk kitaplarını zenginleştirmek için vazgeçilmez unsurlardır. Yazarlar bu konular doğrultusunda eserlerini ele almalı ve işlemelidir. Bu temel değerler, çocuğun dünya görüşünü zenginleştirmesi bakımından çok önemlidir. Her toplum kendi değerlerini yaşatmak ister. Çocuk edebiyatı ürünleri de hem yerel hem de evrensel değer ve kavramları aşılacak için çok önemli metinler olarak işlev görür.

Metinde geçen kelimelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Terim anlamı kelime kullanılmıştır.
B) Somut anlamı kelime vardır.
C) Soyut anlamı kelime vardır.
D) "Aşılacak" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.

4. Tarih geçmişte yaşanan deneyimlerden ders alarak günümüzdeki olaylar karşısında nasıl davranmamız gerektiğini öğretir. Atatürk'ün "Türk evladı, ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır." özdeyişi tarih biliminin bu yararına güzel bir örnektir. Ayrıca tarih, uygarlığın tüm toplumların katkısıyla olduğu bilincinin yerleşmesine, böylelikle bireylerin ortak değerlere sahip çıkarak din, dil, ırk gibi ayrımlara girmeden barış içinde yaşamayı öğrenmesine katkı sağlar.

Bu metinde,

- I. tecrübe
II. vecize
III. medeniyet
IV. töre

kelimelerinden hangisinin eş anlamlısı yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. Yer, henüz soğumaya başlamış olmasına karşın, bu olgu dünyamızın özellikleri üzerinde önemli bir etken olmuştur. Dış kabuk, ilk zamanlardan bu yana katılaştığından alttaki plastik tabakanın durmaksızın soğuması ve büzülme sonucunda içte kalan maddeye bol gelmeye başlar. Tıpkı fırında pişen bir ayva gibi buruşur. Soğuma sonucunda gezegenimizin yüzeyindeki buruşukluklarla kıvrımların manzaraya güzellik katan sıradağlar olduğunu biliyor muydunuz?

Metinde geçen kelimelerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Terim anlamı kelime vardır.
B) Sesteş kelime kullanılmıştır.
C) Gerçek anlamı kelime kullanılmıştır.
D) "Soğumaya" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.

6. Aşağıda verilen kelime çiftlerinden hangisi anlam ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Hediye ⇒ Armağan
B) Yüksek ⇒ Alçak
C) Üzgün ⇒ Mutlu
D) Genç ⇒ Yaşlı

7. Hüzünün meydan okumasıdır bu sarı safâ, dört tarafta bayrağı dalgaları.
Hazan, takvimlere düşen efkâr zamanı, vuslatı özleten kahr ânidir...
Hayat yaşamaksa, ölmektir biraz da.
Ürpertisi sarı yapraklardan toprağa düşer.
Keder karışır gönle.
Hazan, dağlanmış firak yarası bülbül canında.
Bir gül dalından yollara düşer.
Yollar yâre varmadan gelme hazan(da).
Ya da gel de al git hüzünlerimi.

Günün yüzü solar bulutların ardında.
Eski bir yaz ayının son demleridir.
Ve güneş son bir kez daha süslenir.
Hazan, sulusepken bir cümbüş, sarılar diyârının şâhidir.
Renkli libâsıyla dolaşır bahçelerde.
Bahçeler yeşile doymadan gelme hazan(da).
Ya da gel de al git hüzünlerimi.

Şiirde geçen kelimelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Sesteş kelime vardır.
B) Soyut anlamlı kelime vardır.
C) Somut anlamlı kelime vardır.
D) Zıt anlamlı kelimeler bir arada kullanılmamıştır.

İPUCU

» Bazı kelimeler yazılış olarak benzer olmasına rağmen söylenişleri farklı olduğu için sesteş kabul edilmez. Bu söyleniş farklılığı kelimelerin ünlülerinin uzun ya da kısa okunmasından kaynaklanır. Örneğin, ama ve âmâ kelimeleri sesteş değildir.

8. Baston kullanmanın en büyük sırrı, bastonun ucunun dokunmadığı yere basmamaktır ki bu sebeple görme engelliler genellikle bastonu bir sağ ayağının bir de sol ayağının önüne vura vura giderler. Bastonun ucu yere dokunmadığı zaman bir çukur veya iniş var demektir.

Metinde geçen kelimelerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Birbiriyle zıt anlamlı kelimeler vardır.
B) Terim anlamlı kelimeler kullanılmıştır.
C) Soyut anlamlı kelime kullanılmamıştır.
D) "Ucu" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.

Bilgi Hazinem

Deyimler

- ↳ Birden çok kelimenin bir araya gelmesiyle oluşan ve çoğu zaman gerçek anlamdan uzaklaşıp kendine özgü anlam kazanan (mecaz yolla) kalıplaşmış söz öbeklerine denir.
  - ▶ İşte, şimdi hapyı yuttuk.
    - “Hapyı yutmak” bu cümlede “kötü bir duruma düşmek” anlamıyla kullanılarak gerçek anlamından tamamen uzaklaşmıştır.
- ↳ Deyimler, kaç kelimeden oluşursa oluşsun bir anlamı karşılar. Deyimleri atasözlerinden ayıran en önemli özellik de budur. Atasözlerinin arka planında öğüt verme, ders çıkarma gibi unsurlar varken deyimler yalnızca bir durumu bir kavramı belirten anlatım kalıplarıdır.
  - ▶ Çoban kulübesinde padişah rüyası görmek: Hayalcilik
  - ▶ Üstüne tuz biber eklemek: Kusuru artıracak harekette bulunmak
- ↳ Deyimler kalıplaşmış söz öbekleridir. Bu yüzden deyimdeki kelimelerin yerine eş anlamlıları getirilemez, kelimelerin yerleri değiştirilemez.
  - ▶ “Başını taştan taşa vurmak” deyimindeki ‘baş’ kelimesi yerine ‘kafa’ kelimesini koyarak “kafasını taştan taşa vurmak” biçiminde değiştirilemez.
- ↳ Çoğu deyim “-mek, -mak” ekiyle biter ama cümle biçiminde de kullanılır.
  - ▶ “aldırış etmemek” deyimini ‘-mek’ ile biterken “Kendi alanına dokunmayan bir şeye aldırış etmez.” cümlesindeki şekliyle de kullanılabilir.

Atasözleri

- ↳ İlk söyleyeni belli olmayan; toplumların tecrübelerini, kültürünü, hayat anlayışını, felsefesini ortaya koyan kalıplaşmış özlü sözlerdir.
  - ▶ Taşıma su ile değirmen dönmez. / Misafir umduğunu değil bulduğunu yer.
- ↳ Atasözleri gerçek anlamda olabileceği gibi mecaz anlam da içerebilir.
  - ▶ Mum dibine ışık vermez.
- ↳ Öğüt verme, uyarma gibi anlamlar taşır.
  - ▶ “Ayağını yorganına göre uzat.” atasözü ‘giderini mutlak gelirine uydurmalısın’ anlamında kullanılmıştır.

- ↳ Cümle şeklindedir.
  - ▶ Dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur.
- ↳ Kelimelerin yerleri değiştirilemez.
  - ▶ “Dikensiz gül olmaz.” atasözündeki kelimelerin yerlerini değiştirerek “Gül dikensiz olmaz.” şeklinde söylenemez.
- ↳ Kelimeler eş anlamlılarıyla da değiştirilemez.
  - ▶ “Vakit, nakittir.” atasözündeki ‘vakit’ kelimesi eş anlamlısı olan ‘zaman’ kelimesiyle değiştirilerek “Zaman, nakittir.” şeklinde yazılamaz.
- ↳ Genel kural anlamı vardır.
  - ▶ “Gözden irak olan gönülden de irak olur.” atasözü ‘ayrı düşenlerin arasındaki sevgi de zamanla azalır’ bütün insanlar için ortak olan bir anlam taşıması gibi.

İkillemeler

- ↳ Anlatımı etkili kılmak için kullanılan kalıplaşmış sözlerdir. Aynı kelimenin tekrarı, eş anlamlı, zıt anlamlı, biri olumlu biri olumsuz, biri anlamlı biri anlamsız, her ikisi de anlamsız veya yansıma kökenli kelimelerin tekrarı ile yapılırlar. İkillemelerin arasında virgül kullanılmaz.
  - ▶ ağır ağır, güçlü kuvvetli, az çok, olur olmaz, eğri büğrü, ıvır zıvır, şırlı şırlı...

Söz Öbekleri

- ↳ Son yıllarda sınavlarda kalıplaşmış söz öbekleri daha fazla sorulmaktadır. Kalıplaşmamış söz öbekleri sorulurken ya soru kökünde tırnak içinde verilir ya da cümlede bunların altı çizilir. Bu söz öbeklerinin anlamı bulunurken kelimelerin tek tek anlamına değil, söz öbeğinin cümle içinde kazandığı anlama bakılmalıdır. Bu soruların doğru çözülebilmesi için kelimenin anlamı ve yorumu ile ilgili tüm konuları bilmek gerekir.
- ↳ Tek sözcükle anlatılamayan, anlatımı için birden fazla sözcüğe gereksinim duyulan nesne ve kavramları karşılamaya yarayan dil birliklerine söz öbekleri denir.
  - ▶ “Bu şair, dizelerine içinde yaşadığı ulusun boyasını sürüyor, onun başarısının altında da bu yatıyor.” cümlesindeki altı çizili sözle şairin “eserlerinde ulusal değerleri anlattığı, bu değerlerden beslendiği” anlatılmak istenmiştir.

A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere deyimlerden uygun olanları yazınız.

kaşla göz arasında

gözüne uyku girmemek

denk getirmek

akla kararı seçmek

1. İşin aslını öğrenene kadar ..... ama sonunda başardık.
2. Yaz tatilinde ..... İzmir'deki ablama gideceğim.
3. Yapılan haksızlığı düşündüm, bütün gece .....
4. Çocuk ..... bardağı düşürüp kırdı.

Düşün, Eşleştir

B. Aşağıda verilen deyim ve atasözlerini anlamları ile eşleştiriniz.

1

küplere binmek

a

kimseye sır vermemek

2

ağzını sıkı tutmak

b

Bir kimse, önce yakınlarına yararlı olur.

3

Su testisi su yolunda kırılır.

c

Tek başına yaşayan kimse, sorumluluğunda başkaları olmadığı için rahat hareket eder.

4

Baş dille tartılır.

ç

çok öfkelenmek

5

Bir abam(postum) var atarım, nerede olsam yatarım.

d

Kişinin aklı, söylediği sözlerle ölçülür.

Düşün, Analiz Et

C. Aşağıdaki ikilemelerin oluşum şekillerini karşılarına yazınız.

İkileme	Oluşum Şekli
Güçlü kuvvetli	
Bata çıka	
İri iri	
Çer çöp	
Horul horul	
Mırın kırın	
Canlı cansız	

İPUCU

» Atasözleri ve deyimlerin birbirleriyle ortak ve birbirinden ayrılan bazı özellikleri vardır. Birbirleriyle ortak olan en önemli özellikleri, her ikisinin de toplum tarafından ortak olarak benimsenen ve kullanılan kalıplaşmış sözler olmalarıdır.

1. “Bir sözün yalan olduğu çabuk anlaşılır ve söyleyen toplum içinde utanılacak bir duruma düşer.” **anlamına gelen atasözü, aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?**

- A) Arife günü yalan söyleyenin bayram günü yüzü kara çıkar.
B) Bayramda oruç ödeyene ramazan ağır gelir.
C) Dilenciye borçlu olma, ya düğünde ister ya bayramda.
D) El ile gelen düğün bayram olur.

2. I. Adam, adamdır olmasa da pulu; eşek, eşektir atlastan olsa çulu.
II. Mal da yalan mülk de yalan, var biraz da sen oyalan.
III. Abdal ata binince bey oldum sanır, şalgam aşı girince yağ oldum sanır.
IV. Kızım sana söylüyorum gelinim sen anla.

Numaralanmış atasözlerinden hangileri anlamca aynı doğrultudadır?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve III. D) II ve IV.

3. • Acele yürüyen yolda kalır.
• Aç at yol almaz, aç it av almaz.
• Araba devrilince yol gösteren çok olur.
• Azıksız yola çıkanın gözü el torbasında kalır.

Aşağıda verilen açıklamalardan hangisi atasözlerinden hiçbirini karşılamaz?

- A) İleride gereksinim duyacağı şeyleri zamanında hazırlamayan kişi, hazırlık yapan diğer insanlardan yardım bekler.
B) Çıkarına düşkün kimselerin arkadaşlığı iş bitinceye kadardır.
C) İş gördüğünüz kimselerin haklarını tam olarak vermezseniz kendilerinden yararlanamazsınız.
D) İş işten geçtikten sonra verilen öğüdün değeri yoktur.

4. I. Atını sağlam kazığa bağlamazsan olacaktan biz sorumlu değiliz.
II. Arkandan atlı mı kovalıyor, nedir bu koşuşturmacan böyle?
III. Bazı dönemlerde at izi it izine karışır, kimin doğru söylediği bilinmez.
IV. Atın düşen nallarını çakmak, her insanın yapabileceği bir iş değildir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde “at” kelimesi deyim içinde kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. Toplum hayatında bazı kişiler, yaptıkları haksızlıkları ve yanlışlıkları bir yolunu bularak doğru göstermeye çalışıyor.

Bu cümleye en uygun atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Az eli aşta gör, çok eli işte gör.
B) Al elmaya taş atan çok olur.
C) Evdeki hesap çarşıya uymaz.
D) Minareyi çalan kılıfını hazırlar.

6.

Selma Öğretmen

Çocuklar “el” kelimesinin içinde geçtiği bir deyim cümle içinde kullanınız.

Buna göre hangi öğrencinin cümlesinde “el” kelimesi deyim içinde kullanılmamıştır?

- A) **Ayla:** Kedimiz, el ayak çekildikten sonra mutfağa girmiş.
B) **Banu:** Bu işi de başaramamış, eline yüzüne buluşturmuştu.
C) **Orhan:** Zalim bir adamdı, elinden geleni ardına koymazdı.
D) **Koray:** Annem el, ayak yıkanmadan kimseyi içeri almaz.

7. Aşağıda verilen cümlelerin hangisinde cümlenin anlamına uygun bir deyim kullanılmamıştır?

- A) Mutfaktan gelen seslere kulak kabartınca kendinden söz edildiğini anladı.
 B) Akşama kadar yürümekten dizlerimizin bağı çözülmüş.
 C) Zavallı çocuğun korkudan dili tutulmuş, konuşamaz olmuştu.
 D) Yaşlanmasına rağmen hâlâ çalışır, kimseye el açmazdı.

8. Yeni makalesini yazarken çok uğraş verdi. Araştırmalarını tamamladı. Sıraya koydu. Kılı kırk yarararak yaptığı çalışmayı sonunda tamamlayabildi.

Bu cümlede altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Annesini kaybettiği günden bu yana çok üzgün görünüyor.
 B) Hayatta hiçbir şey için "keşke" dememeli insan.
 C) Polis, olayı en ince ayrıntısına kadar araştırdı.
 D) Çalıştığı kurum içerisinde en başarılı eleman seçildi.

9. Aşağıdaki dizelerde altı çizili ikilemeleri oluşumlarına göre gruplarsak hangisi dışarıda kalır?

- A) Aşkın deryasına dalan gemi
Fark etmek gerekir iyiyi kemi
B) Bu kadar milletler hep suçlu suçsuz
Ateş almış oylum oylum yanıyor
C) Zengin fakir aynı kana
Pencereden bakar gider
D) Düşe kalka büyüyorum işte
Biraz yaram var ama geçecek bu gidişle

10. Aşağıdakilerin hangisinde deyim gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) Apartmandan taşınmaları hepimizin ekmeğine yağ sürdü.
 B) Televizyon seyrederek zaman öldürüyorsun.
 C) Bu zor günlerin acısını çıkaracağız.
 D) Bu işten, alan da razı satan da razıydı.

İPUCU

» Deyimler ile atasözlerinin benzer tarafları şunlardır:

» Her ikisinde de kelimelerde mecaz ya da gerçek anlam olabilir.

» Kelime dizilişleri değiştirilemez.

» Kelimeler eş anlamlılarıyla ya da yakın anlamlılarıyla değiştirilemez.

» Biçim yönünden birbirlerine benzerler.

11. Memleket edebiyatı dediğimiz şey aslında, bu toprağın ve bu milletin katıksız edebiyatıdır. Memleketi hemen hiç tanımadıkları ve onu yansıtan eserler veremedikleri için memleket edebiyatını kötüleyenler bir gün memleket edebiyatıyla uluslararası bir yerde olacağımızı görecekler.

Metinde geçen altı çizili sözün cümleye kattığı anlam, aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Sıradan, alelade, her yerde olabilecek
 B) Niteliği başka hiçbir etkiyle bozulmamış
 C) Dış güçlere karşı korunaklı, sert, katı
 D) Evrensel niteliklere sahip, genel

12. İkilemeler oluşumlarına göre şöyle gruplanır:

- Eş anlamlı kelimelerle oluşanlar
- Yakın anlamlı kelimelerle oluşanlar
- Zıt anlamlı kelimelerle oluşanlar
- Biri anlamlı biri anlamsız kelimelerle oluşanlar

Aşağıdaki cümlelerde geçen ikilemelerden hangisi bu oluşumlardan herhangi birine örnek gösterilemez?

- A) Sınıftan hiç ses seda gelmiyordu.
 B) Bitmez tükenmez bir derdi vardı kadıncağızın.
 C) Odadaki kullanmadığın ıvır zıvır eşyaları kilere kaldı.
 D) Sabah saatlerinde tek tük atıştıran kar, tipiye döndü.

1 ve 2. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Zorlu geçen kış köylüye illallah dedirtmişti. Artık soğuklar sona ermiş, bahar gelmişti. Güneş sıcak yüzünü yavaş yavaş gösteriyor, lakin tamamen ısıtmıyordu. Sadece havanın donduran ayazını almıştı. Doğa da yavaş yavaş uyanmaya başlamış, kışın bembeyaz karın örttüğü akasya, ıhlamur, erik, elma ağaçlarının dalları baharın gelmesiyle rengarenk çiçeklerle bezenmiş, narin zarif bir gelin gibi göz kamaştırıyordu. Etraf insanın yüreğine canlılık ve huzur veren bir hâle bürünmüştü.

Hasan, tam da baharın gelişi ile doğanın canlandığı bir dönemde, kıvrım kıvrım virajları ile hiç bitmeyecek sandığı uzun ve yorucu bir otobüs yolculuğunun ardından köyüne gelmişti. Köyde karşılaştığı renk cümbüşünün yaşadığı bu manzara ruhuna bir dinginlik, gönlüne ise bir huzur veriyordu. Köyünü çok seviyordu. Zira her taşında, toprağında, bağında, bayırında, dağında ormanında güzel olduğu kadar canını yakan acı anılarının izini taşıyordu. Onlara baktıkça tüm yaşanmışlıkları bir film şeridi gibi geçiveriyordu gözünün önünden. İşte o zaman anlıyordu insan; ne kadar uzağa giderse gitsin, yeni hayatlar, yeni yüzler, yeni yaşanmışlıklar, bir sırt çantası gibi üzerinde taşıdığı geçmişini unutturamıyordu. Her ne kadar üzerine sünger çektiğini sansa da... Zira yaşadığı müddetçe hayat ona hatırlatacak bir ortam sağlayacaktı. Kimi zaman yanık yanık söylenen bir türküde, bir ağacın dallarında, bir meyvenin çiçeğinde, kimi zaman bir kuşun nazlı nazlı uçuşunda, bir derenin akışında, küçük Elifciğin mahsun mahsun bakışında anımsayacak, pişmanlığını vicdanının en derin yerinde duyumsayacaktı. Hasan yolda fazla oyalanmak istemiyordu. Bir an önce anasına, kızına, akrabalarına kavuşmak için adımlarını hızlandırdı. Zira onları çok özlemişti. Mektup yazıp geleceğini de bildirmemişti. Gelişi sürpriz olsun istedi.

1. Bu metinde kuruluşu bakımından bakıldığında aşağıdaki ikileme türlerinden hangisine yer verilmiştir?

- A) Zıt anlamlı kelimelerin tekrarı ile yapılan ikileme
- B) Yakın anlamlı kelimelerin tekrarı ile yapılan ikileme
- C) Biri anlamlı biri anlamsız kelimelerin tekrarı ile yapılan ikileme
- D) Aynı kelimelerin tekrarı ile yapılan ikileme

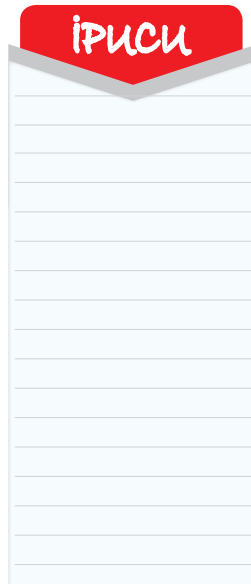
2. Metinde geçen altı çizili ifadenin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Heyecanla bekletmek
- B) Usandırmak, bıktırmak
- C) Korkutmak, tedirgin etmek
- D) Heyecanlandırmak, elini ayağına dolandırmak

3. (I) Bizler, soylu bir geçmişe ve tarihe sahip olan milletiz. (II) Eski Türkler ağacı kutsal sayıp çoluk çocuk demeden herkes için bir ağaç dikerlermiş. (III) Bu da zamanında doğaya verdiğimiz önemin en güzel örneğidir. (IV) Şimdi ise her yıl orman yangınlarıyla kül olan milli değerlerimiz için ne söylenebilir ki?

Metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde ikilemeye yer verilmiştir?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki ikileme cümleye "sızlanarak, sıkıntısını belli ederek, şikâyet ederek" anlamını katmıştır?

- A) Yol yordam bilmeden buralarda barınabilmesi çok zor görünüyor.
- B) Güle oynaya girdiğimiz stattan malesef büyük bir yenilgiyle ayrıldık.
- C) Denizin ortasında aç susuz daha kaç gün dayanabileceğimizi kimse kestiremiyordu.
- D) Kredisinin son taksidini ödeyebilmek için arkadaşlarından yana yakıla borç arıyordu.

5. I. cahilin
II. yeğdir
III. dostluğundan
IV. düşmanlığı
V. âlimin

Numaralanmış kelimelerle atasözü oluşturulmak istense doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I – II – III – IV – V   B) II – I – III – V – IV
C) I – III – V – IV – II   D) II – V – IV – I – III

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim, açıklamasıyla verilmiştir?**

- A) Düşündüğünü doğru dürüst ifade edemeyen, iki lafı bir araya getiremeyen biriydi.
B) İş yerinde herkes tarafından çok sevilen ve takdir edilen özü sözü bir, bir insandı.
C) Senin bu yaptığın ne yazık ki buz üstüne yazı yazmaktan başka bir şey değil.
D) Yıllardır beklediği tayini çıkınca çocuk gibi sevindi.

7. “Sorumluluk duygusundan uzak, zevk, eğlence peşinde koşmak” anlamına gelen deyim, aşağıda numaralanmış ifadelerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Yerinde yeller esmek
B) Başında kavak yelleri esmek
C) Aklına esmek
D) Bayram havası esmek

8. I. Otoparka eğri büğrü bir çizgi çizmişler, arabaları buraya park etmemizi istiyorlar.
II. O, bulunduğu ortamlarda paldır küldür konuşmayı seven, sözünü sakınmayan biriydi.
III. Ufak tefek sorunlarımız olsa da her şeyi konuşarak çözebiliyorduk.
IV. Kadın, yeni aldığı eve eski püskü eşyalarını götürmek istemiyordu.

Numaralanmış cümlelerde yer alan ikilemeler kuruluşu bakımından gruplandırılırsa hangisi dışta kalır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

İPUCU

» Deyimlerin atasözlerinden farkı şöyle özetlenebilir:

» Deyimler kavram ve durum bildirirler; atasözleri ise bir yargı ifade ederler.

» Deyimlerin mecazlı anlamı vardır; atasözlerinde bu şart değildir.

9. I. Yaptığı bu davranıştan sonra ondan buz gibi soğudum, bir daha onu görmek istemiyorum.
II. Biz bu ihaleyi çantada keklik zannediyorduk ama bizden daha iyi hazırlanan şirketler varmış.
III. Atı alan Üsküdar'ı geçti, biz hâlâ ülke olarak Orta Çağ'dan kalma meseleleri tartışıyoruz.
IV. Kimseye görünmeden iş yerinden ayrılmak isteyen bir anda patronla göz göze geldik.

Numaralanmış cümlelerde geçen deyimlerden hangisi mecaz anlam taşımamaktadır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

10. • Güzel bir şeyden gözünü ayıramamak, hayranlıkla bakmak, çok beğenmek.
• Zor bir durum karşısında sabır göstermek, dayanmak.
• Sonradan verilecek bir ceza ile korkutmak, caydırmaya çalışmak.
• Birine, kavuştuğu sevindirici bir durum dolayısıyla iyi dilekte bulunmaya gelmek.

Yukarıda açıklaması verilmeyen deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dışını sıkamak   B) Gözü kalmak
C) Göz aydına gelmek   D) Gözden çıkarmak

11. I. İsin yanına varan is, misin yanına varan mis kokar.
II. Akıllı köprü arayınca kadar deli suyu geçer.
III. Aslanla gezen başa, kurtla gezen leşe konar.
IV. Akıl adama sermayedir.

Numaralanmış atasözlerinden hangi ikisi konuya bakış açısı yönünden aynı doğrultudadır?

- A) I ve II.   B) I ve III.
C) II ve III.   D) III ve IV.